

Editörden - Sanatçılar ve Savaşçılar

Bundan birkaç sene mukaddem Kültür Bakanlığı tarafından Devlet Tiyatroları hakkındaki yasa üzerinde yapılması düşünülen değişiklikleri müzakere etmek üzere bir toplantı tertip edilmişti. Ahenk Dergisini temsilen davet edilenler arasında bulunuyorduk. Yarı resmi bir binanın toplantı salonunda bakanlık danışmanı ve bir genç Müsteşar yardımcısının riyasetinde yirmi kadar davetli vardı. Davetliler arasında Türk Tiyatrosunun yaşı epeyce ilerlemiş ünlü yazarlarından birini görünce sevinmiştim. Çünkü yasal düzenlemeye mevcut kadro şiddetli bir muhalefet içindeydi. Toplantı yapılan binanın önünde elli atmış kişilik bir kalabalık toplantıyı protesto ediyordu. Polis gösterinin şiddete dönüşme ihtimaline karşılık tedbir almıştı. Bu topluluğun bahsi geçen ünlü tiyatro adamına hürmet edeceğini zannederek sevinmiştim.

Yanılmışım. Toplantıya dâhil olan üç veya dört muhalif temsilci o kadar şedit, öfkeli, saldırgan idi ki toplantıya geçilip yasa değişikliğinin müzakere edilmesi bir türlü mümkün olamadı. Engellediler. Usul hakkındaki fikir beyanları saatler sürdü. Fikir beyanı kibarlık olsun diye seçilmiş bir ifade tarzı. Fikir beyanı falan değil basbayağı küfür, hakaret, tehdit, istihkar ve istihfaf idi yaptıkları. İçlerinden iri yarı saçlı sakalı birbirine karışmış ne şeklen ne lisanen ne fikren nezaket ve nezahetten nasipsiz birisi;

-“Tiyatro hakkında bir toplantıya davet ettiklerinize bakın! Bunlarla tiyatro hakkında konuşamazsınız. Tiyatro önemli bir iştir. Bu yaptığınızın beyin ameliyatına kasap çağırmaktan farkı yok” diye bağırıyordu sesinin bütün gücüyle.

Toplantıya katılanların hiç biri, “biz kasap değiliz ama sen neden kasaptan bu kadar korkuyorsun?” diye sormadı. Bağırtilar çağırtilar arasında toplantıya son verildi. Yapılacak bir şey yoktu.

Cemiyet hayatımızda şirretliğin prim yapması gerçekten tuhaftır. Yasaları da yasa temsilcilerini de genellikle aciz bırakır şirretlik. Kanunsuz olarak yaptığı gecekondusunu yıkmaya gelen kolluk kuvvetlerini çatıya çıkıp, bıçağını çocuğunun boğazına dayayıp “gelmeyin keserim” demekten tutunda otoban kenarında polislerle kıyasıya fiilen çarpışanlara kadar şirretliği meslek edinenler genelde taleplerini elde ederler. Olan insanlık nezaketini elden bırakmayanlara, yasalara, kurumlara, kişilere saygıdan vazgeçmeyenlere olur.

Bir de şirretliğin sanat ve kültür alanında kurumlaşması, “bizden” ve “bizden olmayanlar ayrışmasının pervasızlaşması vardır. Bizden denilenlerin çapaçul besteleri, beşinci sınıf romanları, sokağa çıktığınızda her iki kişiden birinin yazmaya muktedir olacağı şiirleri edebiyat ve sanat şaheserleri olarak takdim edilir. “Bizden” sayılmayanlara ağzıyla kuş tutsa yokmuş gibi davranılır. Onlar kendilerinin çalıp kendilerinin oynadığı vahşi hayvanların işaretleyip de kimseyi sokmadıkları alanlarına benzer alanlarında mutlu müreffeh böbürlenip giderler. “Başarı” dedikleri şey kendi sınırlarımız içinde kendilerinin alıp sattıkları bir metaa dönüşür. Sınırlar dışında “başarı” dedikleri şeylerin hepsi istisnasız kendi milletine, örfüne, hayatına, inancına, kültürüne edilen küfürlere verilen ödüldür.

Bu çarpıklığa gösterilecek tepki üç ihtimallidir.

Birincisi, “bu sanat ve kültür denilen şey çok lüzumsuz hatta çok zararlı bir şeydir, uzak durmalı” demektir. Kahir ekseriyetin meseleye bigâne oluşu, ilgisizliği buradan kaynaklanır.

İkincisi, “ne hâliniz varsa görün biz bize yeteriz, siz bizi yok sayıyorsanız biz de sizi yok sayıyoruz” diyerek kendi içine kapanmak. Bu tutumun karşı çıktığına benzeşmek ve dönüşmek gibi bir tehlikeyi içinde barındırdığı meşhut ve mücerreptir.

Üçüncüsü ender olanı, zor olanı, az bulunanı, çok meşakkat, eziyet ve kırgınlığı içinde taşıyandır.

“Ben bu çatışma ve kavgaya aldırmadan doğru bildiğim yolda hiç kimseye minnet etmeden boyun eğmeden, hak bildiğimden asla taviz vermeden, taklit etmeden, icazet talep etmeden, nimet peşinde koşmadan, külfete aldırmadan elimden geleni yapmalıyım” diyenler üçüncü yolun yolcularıdır.

Gerçek “Sanatçı” olanlar bu grupta olanlardır. Çünkü sanatçılıklarını savaşıyla sürdürmek zorundadırlar. Savaşmak kadar zor, öldürücü bir çabanın ve gayretin omuzlarına yüklenmesine gönüllü rıza gösterenlerdir. Onların savaşı başkalarının elinde olanı almak değil kendi varlığını sürdürmek, yok olmaya, yok sayılmaya direnç ve sabır savaşıdır.

Allah sayılarını artırsın.

Onlar hak ile batıl arasındaki dengenin bozulmasına mani olurlar.

Onlar şirretlikten korkmadan, onlara benzemeye çalışmadan, onların vereceği icazete, şöhrete, nimete aldırmadan adeta bir karınca gibi üreten durmadan üreten müstesna insanlardır.

Sanat ve kültürün asıl gayesi olan, güzelliği, iyiliği, hak ve hakikati onlar sayesinde kaybetmiyoruz. “Mesele öyle değil, bak! Bu da var!” tercihini onlar sayesinde ortaya koyabiliyoruz.

Ahenk 57. Sayısını onlardan birine Prof. Dr. Beynun Akyavaş hocamıza ve onun müstesna eserlerine ayırdı. Pek değerli hocamızın tek başına **“Çocukluğumda bana Allah merhamet edenleri sever diye öğrettiler. Bu yüzden kedi yavrularını sevdim, bu yüzden çiçekleri koparmadım, Allah beni sevsin istedim”** cümlesi medeniyetimizi yeniden inşa etmenin yolunu gösteren bir işaret levhasıdır. Her eseri, eserlerindeki her bir cümlesi de o inşanın planı, projesi hükmündedir.

Kendisine bizi içimizden inşa eden bu eserleri için minnetlerimizi ve şükranlarımızı arz ediyor, hayırlı sağlıklı ömürler diliyoruz. Diyanet yayınlarına bizi hocamızın eserleriyle buluşturduğu için teşekkür ediyoruz. Diyanet İşleri Başkanlığının ve vakfının gücünü ve imkânlarını daha çok kitap daha çok eser daha çok kültür daha çok sanat için harcamasını temenni ediyoruz.

Sağlık ve esenlik dileklerimizle